

Mbinu bora za kuongeza uzalishaji wa Soya, mahindi na Mtama

Kujitayarisha kwa kupanda...

- ☑ Badilisha soya na mahindi au mtama ili kuimarisha rotuba ya udongo na kuzuia magojwa.
- ☑ Panda soya kwenye shamba lenye rotuba, lisilokuwa na vidimbwi au chemi chemi za maji.
- ☑ Tayarisha shamba vyema kwa kuhakikisha kwamba hakuna kwekwe.
- ☑ Tafuta mbolea aina ya SYMPAL (0-23-16+), ama mbolea inayofaa kwa upanzi wa soya yako.
- ☑ Tafuta bacteria asilia (Biofix). Iweke mbali na jua na unyevu.
- ☑ Tafuta aina ya soya iliyopendekezwa kupandwa katika eneo lako.
- ☑ Jaribu mbegu ya soya kama inamea kabla ya kupanda ili kuthibitisha kwamba asilimia zaidi ya 80 inamea.

Wakati wa kupanda...

- ☑ Panda kwa wakati ufaao, hakikisha mchanga una unyevu wa kutosha hasa sana wakati wa mvua za mwanzo. Mizizi ya soya haiwezi kustahimili mchanga mkavu ama machanga wenye chemichemi.
- ☑ Changanya soya na bacteria asilia (Biofix) huku ukifuata maagizo.
- ☑ Panda mara moja baada ya kuchanganya bacteria ya asilia kwa nafasi ya sentimita 45 kwa pango hadi jingine na sentimita 5 mmea hadi mmea mwingine.
- ☑ Panda soya ukitumia mbolea ya SYMPAL kwa kiwango cha kilo 50 kwa ekari moja. Hakikisha ya kwamba mbolea na mbegu haziguzani.

Wakati mmea ungali shambani...

- ☑ Kagua shamba kila mara. Hakikisha kwamba hakuna kwekwe wadudu waharibifu na magonjwa.
- ☑ Hakikisha ya kwamba shamba lako halina kwekwe kwa kupalilia vizuri na kwa wakati ufaao.
- ☑ Tumia dawa iliyopendekezwa ya kuzuia magonjwa na wadudu.
- ☑ Tumia dawa ya kuzuia magonjwa iliyopendekezwa, kwa kiwango kilichopendekezwa, wakati soya inapoanza kuweka maua. Rudia kunyunyizia dawa, kulingana na maagizo, mara nyingi huwa siku 21 baada ya kunyunyiza mara ya kwanza.
- ☑ Ikiwa wadudu wataonekana kwenye mmea, haipendekezwi kunyunyiza majani yaliyo athiriwa. Lakini ikiwa mizoga imeliwa au maua, tafuta ushauri kabla ya kunyunyiza.
- ☑ Weka rekodi za kilimo zikionyesha siku ya kunyunyiza, jina la mdudu, jina la dawa uliotumia na pahali uliponyunyiza.

Wakati wa kuvuna...

- ☑ Vuna mapema wakati asilimia 90 hadi asilimia 100 ya mizoga imekauka na kubadilika kuwa rangi ya hudhurungi lakini kabla haijaanza kupasuka.
- ☑ Kausha mmea uliovunwa kwenye jua. Zuia isinyeshewe na mvua.
- ☑ Gongga soya na kuondoa uchafu ukiwa umeziweka mahali safi kama mkeka.
- ☑ Ondoa uchafu kwa mbegu ya soya na ukaushe hadi mbegu ziwe na unyevu wa asilimia 11-12 kwa sababu soya zilizo na unyevu zaidi ya asilimia 13% huenda zikaoza. Ukikausha zaidi ya asimilia 11 mbegu zitapasuka.
- ☑ Hakikisha kwamba nafaka ya soya haina wadudu walio hai au harufu isiyo ya kawaida.

Kuhifadhi...

- ☑ Weka soya iliyokauka kwenye gunia safi, usitumie gunia ya mbolea ama ya dawa ya wadudu au iliyotumika kuweka kemikali zingine. Gunia ya mradi inaweza tumiwa zaidi ya mara moja.
- ☑ Tunza/ hifadhi Soya mahali palipo kauka na penye hewa safi.
- ☑ Peleka nafaka katika kituo cha ununuzi kwa wakati unaofaa.
- ☑ Hakikisha maelezo yote katika gunia ni sawa, hasa tarehe, aina ya soya, mahali au sehemu na mkulima.
- ☑ Ruhusu siku saba ili upate malipo yako baada ya soya yako kukubalika kwenye kituo cha ununuzi.